

MÚSICA

Ball de la bola de Sabadell

TEXT: LYDIA OROBITG

FOTOGRAFIA: LLUÍS FRANQUESA

Parella amb la tradicional beguda "La bola".

És el ball tradicional i popular de Sabadell, que es balla cada diumenge de Festa Major a la Pl. de Sant Roc, a la tarda.

Però no sempre ha estat així. Els seus orígens són bastant moderns i es deuen a la iniciativa de l'Esbart Sabadell Dansaire que desitjava que Sabadell comptés amb un ball tradicional i popular, que fos ballat pels ciutadans de Sabadell i que fos reconegut arreu com el ball de la nostra Ciutat.

L'any 1998, va ser ballat per primera vegada a la Pl. Sant Roc, durant la Festa Major de Sabadell. La coreografia va ser elaborada per Tomàs Manyosa i Ribatallada i Montserrat Capdevila i Tatché, dos membres destacats de l'Esbart Sabadell Dansaire, que, basant-se en el Ball dels Hereus que s'havia ballat a Sabadell a principis del segle XX, van idear una coreografia de caire popular, que pogués ser ballada per un nombre indeterminat de parelles.

La música del ball va ser composta per Joan Manau i Valor, músic sabadellenc i també membre de l'Esbart Sabadell Dansaire.

El ball pren el nom d'un tipus de beguda -la bola- que es bevia per la festa major a finals del segle XIX i que consisteix en barrejar, en una gran soper, cervesa i gasosa i ron amb un "bolado" o esponjat, una massa de sucre sòlida i lleugera, al mig.

El Ball de la Bola està dividit en tres parts molt diferenciades. La primera part es correspon amb un passeig que fan totes les parelles que han guanyat alguna edició del Ball de la Bola, així com també les parelles representants d'entitats culturals de Sabadell. Aquesta comitiva està encapçalada per la parella que obre el ball -els de la bola- i que és la parella guanyadora de l'any anterior. La comitiva surt de l'Ajuntament, per la Pl. Dr. >

Robert i arriba a la Pl. Sant Roc, on és rebuda per l'alcalde que imposa a la primera parella els medallons que els acredita com a guanyadors de l'any anterior.

La segona part de la dansa comença amb un passeig al voltant de la plaça per tal que totes les parelles que ho vulguin es puguin afegir a la comitiva . Una vegada han entrat totes les parelles a la rotllana es dona per acabat el passeig i comença el ball. Els capdansers són els encarregats de conduir el ball. Totes les parelles de la plaça segueixen als capdansers a pas de galop (saltant) i van fent un seguit d'evolucions, entre elles el pont i que s'acabaran en un cuc, agafats de parella amb la mà baixa. Totes les parelles hauran quedat situades cara a cara fent una gran rodona al voltant de la plaça. Ara, canvia la melodia i les parelles fan una sèrie de passes, saltant a dreta i esquerra, dues voltes amb la seva parella, es donen dos petons i tot picant de mans passen a ballar amb la següent persona que els ve de cara i així, aniran canviant de parella fins que la música finalitzi.

Els guanyadors del ball de la bola 2008 amb l'alcalde de Sabadell.

I per últim s'arriba a la part que dona nom al ball. En aquesta última part , les parelles han de ballar un vals-jota, sostenint una safata amb una copa plena de la beguda anomenada bola. Si cau la copa, la parella queda eliminada i guanya la parella capaç de mantenir dreta la copa seguint el ritme que, de mica en mica, la cobla va intensificant.

Quan només resta una parella a la plaça amb la copa de bola intacta, es dona per acabat el ball . En aquell moment es felicita els guanyadors, que seran els capdansers l'any vinent i, l'alcalde els fa entrega dels medallons que els acredita com a guanyadors del Ball de la Bola d'aquell any.

Finalment, es reparteix la tradicional beguda de la bola entre tot el públic, tal i com es feia antigament a les festes majors...

Aquest any s'ha arribat a l'onzena edició del Ball de la Bola de Sabadell. Segons l'Esbart Sabadell Dansaire, organitzador de l'acte, enguany el Ball de la Bola ha tornat a ser un èxit, tant de públic com de parelles participants. La plaça es va omplir amb més de 50 parelles que van dansar al ritme de la música interpretada per la Cobla Sabadell i dirigida per Joan Gómez. La parella guanyadora d'enguany va ser la formada per Joan Carles Burgués i Marta Pedrós, que ja havien guanyat l'any 2002.

Queda, doncs, ben palès que el que anomenem tradicional no són només aquells fets que s'han anat realitzant durant centenars d'anys de la mateixa manera. És la il·lusió i les ganes de fer les coses ben fetes, de sentir dins nostre que allò que veiem o fem ens pertany i sobretot, l'orgull de poder dir sóc sabadellenc i aquell ball, és el meu.

El cuc.

Àvia i néta ballant el vals-jota.